

VSTUPNÍ ČÁST

Název modulu

Náměty, materiály, techniky: keramika a porcelán (M)

Kód modulu

UK-m-4/AN38

Typ vzdělávání

Všeobecné vzdělávání

Typ modulu

všeobecně vzdělávací průpravný

Využitelnost vzdělávacího modulu

Kategorie dosaženého vzdělání

M (EQF úroveň 4)

L0 (EQF úroveň 4)

Vzdělávací oblasti

UK - Umění a kultura (včetně literatury)

Komplexní úloha

Obory vzdělání - poznámky

Délka modulu (počet hodin)

68

Poznámka k délce modulu

Platnost modulu od

30. 04. 2020

Platnost modulu do

Vstupní předpoklady

Nejsou stanoveny.

JÁDRO MODULU

Charakteristika modulu

Vzdělávací modul je průpravný a je určen žákům středních škol uměleckých vzdělávacích oborů, jejichž studium je ukončeno maturitní zkouškou.

Žáci se absolvováním modulu naučí orientovat v historických a dalších souvislostech vzniku uměleckých děl zhotovených z

keramiky a porcelánu, učí se rozeznat charakteristické znaky a projevy zpracování keramiky a porcelánu v různých epochách a rovněž posoudit používané materiály, techniky a postupy.

V modulu se pracuje s různými ikonografickými materiály, videoukázkami, souvislými i nesouvislými texty a dalšími materiály, jejichž předmětem jsou umělecké předměty z keramiky a porcelánu. Žáci si osvojují dovednosti prezentace získaných vědomostí, vnímání uměleckého kontextu vůči estetickým podnětům obecně, učí se rozlišovat jednotlivé estetiky a formují si vlastní názor ve vztahu k jednotlivým druhům umění.

Modul je volitelný, umožňuje profilaci školy. Podle konkrétních podmínek školy lze do ŠVP zařadit libovolný počet profilových modulů Náměty, materiály, techniky. Podle podmínek školy i v souvislosti se zvoleným počtem zvolených profilových modulů lze u každého modulu měnit jeho délku.

Očekávané výsledky učení

Žák

- a) rozezná charakteristické znaky a projevy zpracování keramiky a porcelánu v různých historických epochách;
- b) provede rozbor vybraného uměleckého díla z hlediska jeho historického zařazení, vztahu formy a obsahu a kompoziční výstavby;
- c) porovná charakteristické znaky a individuální přístupy významných osobností/dílů pracujících s keramikou a porcelánem;
- d) posoudí výsledný estetický a řemeslný aspekt artefaktů, logicky zformuluje a obhájí své tvrzení.

Obsah vzdělávání (rozpis učiva)

Žák pracuje s výsledky tvůrčí činnosti umělců a vztahuje je k historickým, obecně kulturním, nábožensko-filozofickým i politickým kontextům:

- historie zpracování keramiky a porcelánu;
- suroviny a materiály užívané k uměleckému zpracování;
- techniky a postupy při uměleckém zpracování keramiky a porcelánu;
- významná centra a osobnosti v dějinách zpracování keramiky a porcelánu;
- základní výsledky tvůrčí umělecké činnosti z hlediska dějin zpracování keramiky a porcelánu;
- regionální provazby k českému a moravskému kontextu (tradiční techniky, specifické dekory aj.).

Vzdělávací obsah modulu je veden na rámcové časové ose: umění pravěku – umění starověku (Mezopotámie – Egypt – Indie, Čína – Egejská oblast, Kréta – Řecko – Etruskové – antický Řím) – umění raného středověku (křesťanské antické umění – umění raně středověké Evropy) – umění vrcholného středověku (románské umění – gotika) – umění novověku (renesance – baroko – rokoko) – umění 18. a 19. století (klasicismus – romantismus – realismus – impresionismus – postimpresionismus – architektura průmyslové revoluce, historizující slohy – symbolismus a secese) – umění 20. a 21. století (umělecké směry první i druhé poloviny 20. století podle výběru a zaměření školy – postmodernismus) – současné umění, a to se zohledněním proměnlivého uplatnění keramiky a porcelánu jako uměleckých materiálů v různých obdobích vývoje lidské společnosti.

Učební činnosti žáků a strategie výuky

- práce s tematickými soubory úloh zaměřenými na vývoj umění;
- práce s videoukázkami s metodickým vedením vyučujícího;
- práce s odborným textem v souvislostech a kontextu vývoje lidstva;
- práce s obrazovým materiálem;
- práce s pracovními listy k tištěným textům / videoukázkám (práce s úlohami i pracovními listy může probíhat individuálně i ve skupinách);
- řízená diskuse k problematice prezentování faktů, názorů, domněnek týkajících se vývoje umění v oblasti zpracování keramiky a porcelánu a jeho charakteristických znaků;
- práce s encyklopediemi a tematickými příručkami k dějinám umění;
- návštěvy muzeí, galerií, výstav

Zařazení do učebního plánu, ročník

VÝSTUPNÍ ČÁST

Způsob ověřování dosažených výsledků

Průběžně je prováděno hodnocení s využitím prvků formativního hodnocení, na konci modulu je využito nástrojů sumativního i formativního hodnocení.

- a) rozezná charakteristické znaky a projevy zpracování keramiky a porcelánu v různých historických epochách;
 - v průběhu modulu ověřováno prostřednictvím souborů úloh a pracovních listů s využitím videoukázek a obrazových materiálů;
- b) provede rozbor vybraného uměleckého díla z hlediska jeho historického zařazení, vztahu formy a obsahu a kompoziční výstavby;
 - v průběhu modulu ověřováno prostřednictvím souborů úloh a pracovních listů s využitím videoukázek a obrazových materiálů i samostatným projevem s argumentační obhajobou a diskusí;
- c) porovná charakteristické znaky a individuální přístupy významných osobností/dílen pracujících s keramikou a porcelánem;
 - v průběhu modulu ověřováno prostřednictvím souborů úloh a pracovních listů s využitím videoukázek a obrazových materiálů i samostatným projevem s argumentační obhajobou a diskusí;
- d) posoudí výsledný estetický a řemeslný aspekt artefaktů, logicky zformuluje a obhájí své tvrzení;
 - v průběhu modulu ověřováno prostřednictvím nástrojů formativního hodnocení.

Výsledky učení a)–c) jsou ověřovány v závěru modulu souhrnným testem, jehož specifikací jsou předmětné výsledky učení. Základní nastavení specifikace testu je třetinové zastoupení každého výsledku učení. Toto nastavení lze měnit podle potřeb jednotlivých vyučujících, přičemž zastoupení jednotlivých výsledků učení nesmí klesnout pod 20 %. Procentuální zastoupení výsledku učení je odvozeno od maximálního získatelného počtu bodů za daný výsledek učení (nikoli tedy od počtu úloh – může se jednat o dramatický rozdíl).

Kritéria hodnocení

Při průběžném hodnocení dosahovaných jednotlivých výsledků učení a)–c) je využíváno souborů úloh / pracovních listů, které zaručují vysokou objektivitu hodnocení – hodnocení na úrovni stanovení mezní hranice úspěšnosti a od ní odvozených bodových rozmezí pro případné vyjádření výsledku žáka známkou nebo jiným číselným či slovním způsobem je u jednotlivých výsledků učení v kompetenci vyučujícího. Zároveň se doporučuje souběžně využít prvků formativního hodnocení, zvláště při vyjádření žákova vlastního prožitku.

Výsledek učení d) je hodnocen na škále úspěš – neúspěš, přičemž základním předmětem hodnocení je obhajoba žákových tvrzení a jeho argumentace, nikoli souhlas/nesouhlas vyučujícího s žakovými názory a tvrzeními.

Při závěrečném ověřování dosažených výsledků učení a)–c) souhrnným testem jsou doporučená kritéria nastavena následovně:

Mezní úroveň úspěšnosti je stanovena na 40 %.

Převodník dosažené úspěšnosti na známku :

- úspěšnost žáka v testu pod 40 % = nedostatečný
- úspěšnost žáka v testu od 40 do 55 % = dostatečný
- úspěšnost žáka v testu od 56 do 70 % = dobrý
- úspěšnost žáka v testu od 71 do 85 % = chvalitebný
- úspěšnost žáka v testu od 86 do 100 % = výborný

Nastavená obtížnost testu musí odpovídat dovednostem žáků, jejichž studium je zakončeno maturitní zkouškou, tzn. doporučuje se používat úlohy s průměrnou a vyšší úrovní obtížnosti. Zařazení nepřiměřeně snadných úloh by vyvolávalo potřebu posunovat mezní hranici úspěšnosti a použitý evaluační nástroj (test / soubor úloh) by vykazoval nevyhovující psychometrické charakteristiky.

V případě zařazení samostatného projevu žáka s argumentační obhajobou do souhrnného hodnocení se doporučuje důsledně uplatňovat princip, že předmětem hodnocení jsou žakovy dovednosti argumentace a obhajoby, nikoli názor samotný. Zde se doporučuje i při souhrnném hodnocení použít především nástrojů formativního hodnocení.

K dosažení známky výborný – dostatečný v celkovém hodnocení modulu musí žák zároveň uspět ve výsledku učení d).

Doporučená literatura

Wittlich, P.: Literatura k dějinám umění: Vývojový přehled. Praha, Karolinum 2015.

Rileyová, N.: Dějiny užitého umění. Praha, Slovart 2004.

Petrasová, T. (ed.) – Švácha R. (ed.): Dějiny umění v českých zemích 800–2000. Praha, Arbor vitae 2017.

Gombrich, E. H.: Příběh umění. Praha, Argo 2006.

Hall, J.: Slovník námětů a symbolů ve výtvarném umění. Praha, Paseka 2008.

Blažíček, O. J. – Kropáček J.: Slovník pojmů z dějin umění: Názvosloví a tvarosloví architektury, sochařství, malířství a užitého umění. Praha, Aurora 2013.

Dějiny užitého umění: vývoj užitého umění a stylistických prvků od renesance do postmoderní doby. Praha, Slovart 2004.

Diviš, J.: Evropský porcelán. Praha, Artia 1985.

učebnice a další výukové materiály dle potřeb vyučujícího

Poznámky

Doporučuje se pracovat s materiály obsahově blízkými zájmům žáků. Doporučuje se modul zařadit až po absolvování modulu Umění v souvislostech.

Obsahové upřesnění

VV - Všeobecné vzdělávání

Materiál vznikl v rámci projektu Modernizace odborného vzdělávání (MOV), který byl spolufinancován z Evropských strukturálních a investičních fondů a jehož realizaci zajišťoval Národní pedagogický institut České republiky. Autorem materiálu a všech jeho částí, není-li uvedeno jinak, je František Brož. [Creative Commons CC BY SA 4.0](#) – Uvedte původ – Zachovejte licenci 4.0 Mezinárodní.